

Klima- og miljødepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Vår dato: 15.01.2018
Vår referanse: 17/48958 - 2
Deres dato: 05.10.2017
Deres referanse: 12/3974

Høringssvar fra Landbruksdirektoratet - forslag til endringer i vannforskriften og naturmangfoldloven

Ldir er positiv til endringer i vannforskriften som innebærer forenklinger og forbedringer i forvaltning av vannforskriften. En mer effektiv forvaltning av forskriften må være et viktig hensyn. Vi tror at fylkesmannen kan i vareta det regionale koordineringsansvaret på en god måte. Vi foreslår at fylkesmannen som regional koordinator også får ansvar for å utarbeide utkast til oppdaterte regionale vannforvaltningsplaner og sende dette på høring. Det er viktig at arbeidet forankres med god lokal og regional involvering av fagfolk, næringsinteresser, politikere og andre berørte. Lokalkunnskap om påvirkning og lokaltilpasning av tiltak er helt sentralt for å gjennomføre målrettede og kostnadseffektive tiltak, ikke minst på landbruksområdet.

Vi viser til høringsdokumenter oversendt fra KLD 5. oktober 2017. Høringen gjelder forslag til endringer i vannforskriften og naturmangfoldloven.

Forslaget om en frakobling fra plan- og bygningsloven medfører at de fylkeskommunene som i dag er vannregionmyndigheter med ansvar for å koordinere arbeidet på regionalt nivå, ikke lenger kan pålegges noen formell rolle i arbeidet. Vannforvaltningsplanene skal ikke lenger vedtas som regional plan etter Plan- og bygningsloven. Fylkesmannen vil iht høringsforslaget bli regional vannkoordinator, og vil ha ansvar for å oppdatere kunnskapsgrunnlaget, utarbeide fremdriftplan, arbeidsopprogram og oversikt over vesentlige spørsmål og sende disse på høring. Dokumentet «vesentlige spørsmål» skal oversendes Miljødirektoratet senest to år før ferdig plan. En viktig rolle for regional vannkoordinator vil bli å sikre engasjement og bred involvering av alle aktuelle berørte i planarbeidet.

Vi støtter forslagene til endringer i vannforskriften og naturmangfoldloven, som vi mener innebærer forenklinger og forbedringer i forvaltning av vannforskriften. En mer effektiv forvaltning av forskriften må være et viktig hensyn. Arbeidet med de første forvaltningsplanene tok lang tid, var arbeidskrevende og kunne være vanskelig å forholde seg til både for sektormyndighet og berørte interesser. Vi tror endringene i organseringen av arbeidet kan føre til mer oversiktlige prosesser og at det kan bli lettere å forholde seg til dette arbeidet for alle.

Vi viser til at bakgrunn for forslag til endringer er en evaluering der det er lagt vekt på erfaringer fra arbeidet med gjeldende planer. Landbruksdirektoratet deltar i direktoratsgruppa som har et hovedansvar for å koordinere oppfølgingen av vannforskriften og vanndirektivet på direktoratsnivå. Mange av endringsforslagene er en oppfølging av innspill fra direktoratsgruppa til forenkling og forbedring av arbeidet med oppfølging av vannforskriften. Dette er forslag som har blitt grundig behandlet i direktoratsgruppa og som gruppa er positiv til at blir imøtekommet i ny forskrift.

Det er imidlertid svært viktig å ivareta lokal og regional forankring av arbeidet i form av lokal kunnskap, engasjement, involvering i arbeidet og eierskap til planene. For mange, ikke minst for landbruket, er lokalkunnskap om påvirkning og aktuelle tiltak svært viktig for å kunne sette inn målrettede og kostnadseffektive tiltak. De mest sentrale virkemidlene som kan brukes i oppfølging av vannforvaltningsplanene fra landbrukets side, ligger til regionalt og lokalt nivå. Vi tror også det er viktig at lokale og regionale politikere blir involvert og får et eierskap til planene, også ut fra hensynet til arealplanlegging og andre kommunale og regionale planer.

Vannområdene er svært viktig for oppfølgingen av vannforskriften, og det bør tas grep for å sikre at vannområdene fortsatt skal være aktive i arbeidet for et bedre vannmiljø. Vannområdenes betydning og eksistens bør sikres/styrkes. Mye av grunnlaget for å lage gode vannforvaltningsplaner fremkommer fra arbeidet som skjer i vannområdene. Her foregår også en svært viktig del av involveringen og medvirkningen i arbeidet, i form av informasjonsrettet aktivitet og undersøkelser om tilstand og påvirkning mv. Det er gjennom arbeidet i vannområdene og de regionale aktørene vi har best kunnskap om tilstand og påvirkning i de lokale vannforekomstene. Vannområdene har god kontakt med representanter for lokale og regionale brukergrupper. Vi mener det er gjennom vannområdene at vi best kan ivareta oppgaven med å synliggjøre den lokale gevinsten av vannforvaltningsplanene, og som gir motivasjon til å drive arbeidet fremover. Og kommunene er en viktig aktør i vannmiljøarbeidet, både i planleggingssammenheng, som egen sektormyndighet på vann og avløp og fordi kommunen har virkemidler innen flere påvirkningsområder som bl.a. landbruk.

Vi mener fylkesmannen kan ha en rollen som vannregionkoordinator. Utarbeidelse av gode vannforvaltningsplaner krever felles innsats fra alle berørte sektorer, og det er viktig at det gis anledning og tid til nødvendig medvirkning og samarbeid. Dette ansvaret hviler både på vannregionkoordinator og på de sektorer som må være involvert. Vannregionkoordinator må legge planer og gjennomføre prosesser som gir mulighet for dette slik det fremgår av § 22. Det er viktig å stimulere til gode og hensiktsmessige samarbeidsformer, slik det fremgår av § 22, og slik mange har etablert i dag. Dette gir god trygghet for at kunnskap og

verdifull erfaring blir brukt inn i arbeidet. Gode vannforvaltningsplaner må baseres på et best mulig faktagrunnlag.

I høringsutkastet er det forslag om at vannregionkoordinator (utvalgte fylkesmenn) skal koordinere det forberedende regionale arbeidet, men at Miljødirektoratet i samråd med øvrige berørte direktoratet skal ha ansvar for å utarbeide selve planen og sende denne på høring. § 21 omtaler vannregionkoordinators oppgaver. Vi tror at det vil være en fordel om vannregionkoordinator (utvalgte fylkesmenn) også får ansvaret for å utarbeide forslag til vannforvaltningsplanen, og sende denne på høring mv. Ettersom fylkesmannen er regional stat, bør det det ligge et potensiale for at det nasjonale hensynet styrkes gjennom ny organisering. Som nevnt over er det vannområdene og det regionale leddet som har best kunnskap om de lokale/regionale utfordringene. Det er også lokale og særlig regionale myndigheter som i stor grad forvalter de viktigste virkemidlene. Tidligere vannforvaltningsplaner er i to omganger utarbeidet på regionalt nivå. Vi tror derfor at regionalt nivå har god erfaring og de beste forutsetninger til å lage eller oppdatere forvaltningsplanene på en fornuftig og realistisk måte. Vår erfaring fra de første vannforvaltningsplanene er at vi som sentral myndighet ofte ikke hadde god nok kunnskap til å overprøve de godt funderte forslagene som er utarbeidet regionalt. For øvrig støtter vi vannregionkoordinators oppgaver slik de omtales i § 21

Et poeng med endringsforslaget, i tillegg til bl.a. forenkling, er at nasjonale hensyn skal bli lettere å ivareta. Dette tror vi fylkesmannen som regional vannkoordinator vil kunne bidra til, som nevnt over. I tillegg kan det gis ulike sektorvis føringer. Hensynet kan også ivaretas gjennom drøftinger og avveininger i direktoratsgruppa. Før vannforvaltningsplanene oversendes KLD for godkjenning, vil de bli diskutert i direktoratsgruppa og gitt kommentarer. Godkjenning må skje i samråd med andre berørte departementer.

Det er viktig at det blir en god og ryddig avklaring mellom dagens vannforvaltningsplaner som er fastsatt iht PBL og oppfølgingen av disse, og eventuelt nytt opplegg iht forskriftsutkastet. Det bør vurderes om det er behov for overgangsbestemmelser som sier noe om dette.

Med hilsen
for Landbruksdirektoratet

Turid Vollmo
fung. seksjonssjef

Johan Kollerud
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og trenger derfor ingen signatur.

Mottakere:

Klima- og miljødepartementet Postboks 8013 Dep 0030 OSLO